

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/82/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919201083
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Jamrišková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6919201083.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Jamriškovej PhD., členiek senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zast. JUDr. Pavol Pospécha, advokát so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec proti žalovanému: 1/ Y. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XX XXX P. XX, okres Y. W. a žalovanému 2/ X. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX/XX, XXX XX O. o zaplatenie 482,25 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 14Csp/16/2019-63 zo dňa 17. júna 2019 takto

rozhodol:

- I. Rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 14Csp/16/2019-63 zo dňa 17. júna 2019 p o t v r d z u j e.
- II. Žalovanému 1/ a žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozhodnutím žalobu zamietol a žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal.
2. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručanou na okresný súd dňa 01.02.2019 domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ zaplatenia sumy 482,25 Eur spoločne so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a úrokom z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 482,25 Eur od 07.04.2016 do zaplatenia tak, že tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 1.500 Eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 1.500 Eur, len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 482,25 Eur do zaplatenia, náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 50,14 Eur a trov konania, všetko spoločne a nerozdielne. V žalobe uviedol, že dňa 25.07.2014 uzavrel so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500070925, na základe ktorej mu poskytol úver vo výške 1.500 Eur a žalovaný sa zaviazal uhradiť žalobcovi úver a celkové náklady spojené s úverom v 36-tich mesačných splátkach vo výške po 53,25 Eur. Žalobca poukázal na to, že žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním splátok úveru. Vzhľadom na omeškanie žalovaného s úhradou splátky č. 17 o viac ako 3 mesiace, a to aj napriek predchádzajúcemu písomnému upozorneniu zo strany žalobcu na uplatnenie práva podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), došlo ku strate výhody splátok pre žalovaného dňa 07.04.2016, nakoľko oznámenie žalobcu o uplatnení tohto práva bolo žalovanému doručené dňa 22.03.2016 (po pripočítaní 15 dní v zmysle § 53 ods. 9 OZ žalobca dospel ku dňu 07.04.2016). V dôsledku straty výhody splátok bol žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi všetky neuhradené splátky úveru, a keďže tak neurobil, bol od nasledujúceho dňa (08.04.2016) v omeškaní s úhradou celej zosplatennej sumy, ktorá vzhľadom na dovtedajšie úhrady žalovaného vo

výške 1.434,75 Eur predstavovala sumu 482,25 Eur. V žalobe si uplatnil aj nárok na zmluvnú pokutu a na úrok z omeškania.

3. Žalovaní 1/ a 2/ sa ku žalobe nevyjadrili.

4. Okresný súd odôvodnil zamietnutie žaloby tým, že nárok žalobcu je premlčaný. Uviedol, že premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (jeho súdna vymáhateľnosť) možno odvrátiť. Účelom premlčania je najmä:

- stimulovať veriteľa k rýchlemu (včasnému) uplatneniu jeho práv,
- v súlade so zásadou právnej istoty účastníkov občianskoprávných vzťahov zabrániť neprimerane dlhodobému trvaní práv a im zodpovedajúcich povinností,
- predchádzať prípadnej dôkaznej núdzi nielen na strane žalobcu, ale predovšetkým na strane žalovaného.

5. Okresný súd uviedol, že podľa § 54a prvá veta OZ (v znení zákona č. 343/2018 Z.z., ktorým bolo do OZ zavedené ustanovenie § 54a) - premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby v zmysle § 54a OZ ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktorý nemožno vymáhať proti vôli dlžníka. Ak veriteľ napriek tomu podá na súd žalobu, ktorej predmetom je takéto právo, tak v konaní súd nemôže veriteľovi premlčané právo priznať. Právne účinky premlčania podľa § 54a OZ nastávajú, ak bola žaloba na súd podaná po nadobudnutí účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z., teda po 05.12.2018, čo vyplýva z § 879v OZ (v znení uvedenej novely), ak v žalobe sa uplatňuje právo zo spotrebiteľskej zmluvy a ak uplynula premlčacia doba ako zákonom stanovený čas pre výkon subjektívneho práva veriteľa, ktorý v tomto čase neuplatnil svoje právo na súde.

6. Okresný súd rozhodnutie odôvodnil ust. § 103 OZ v znení účinnom ku dňu 14.08.2014, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565 OZ), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Zákomom č. 102/2014 Z.z. bol novelizovaný Občiansky zákonník a ňou stanovená v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka povinnosť aplikovať na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Novela v tomto znení nadobudla účinnosť dňa 01.04.2015, bez vymedzenia prechodných ustanovení na právne vzťahy založené pred účinnosťou novely, z tohto dôvodu súd od 01.04.2015 predmetné ustanovenie aplikuje na všetky spotrebiteľské právne vzťahy. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa aj na právne vzťahy, založené zmluvným typom podľa Obchodného zákonníka (akým je aj zmluva o úvere v tomto spore), aplikujú napríklad ustanovenia ôsmej časti I. hlavy Občianskeho zákonníka, teda všeobecné ustanovenia o záväzkoch, podobne ustanovenia predchádzajúcich častí Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch, o premlčaní a podobne.

7. Pokiaľ ide o uplynutie premlčacej doby, okresný súd uviedol, že všeobecnú dĺžku premlčacej doby pre práva z občianskoprávných vzťahov ustanovuje zákon na tri roky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba je určitý časový úsek, nestačí určiť len jej dĺžku a koniec, ale treba aj určiť, od ktorého okamihu začína plynúť, teda jej začiatok. Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo (nie, keď žalobca subjektívne mohol) vykonať po prvý raz. Pripomenul, že žalobca eviduje deň doručenia Oznamenia o zosplatnení žalovanému 1/ na 22.03.2016, pričom po pripočítaní 15-dňovej lehoty podľa § 53 ods. 9 OZ dospel žalobca ku dňu zosplatnenia úveru na 07.04.2019. Zo žaloby vyplýva, že ku uplatneniu sankcie straty výhody splátok (zosplatneniu úveru) podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 a OZ došlo zo strany žalobcu z dôvodu omeškania žalovaného 1/ s úhradou splátky č. 17 o viac ako 3 mesiace a následného uplynutia aj 15-dňovej lehoty podľa § 53 ods. 9 OZ. Nakoľko z oznámenia o schválení úveru zo dňa 25.07.2014 vyplýva, že splátka úveru č. 1 bola splatná 01.09.2014, tak je zrejmé, že splátka úveru č. 17 bola splatná 01.01.2016, pričom žalovaní 1/ a 2/ ju neuhradili a boli s jej úhradou v omeškaní viac ako 3 mesiace, splátky úveru č. 18 a 19 boli splatné 01.02.2016, resp. 01.03.2016, pričom žalovaní 1/ a 2/ ich neuhradili a boli s ich úhradou v omeškaní ku dňu zosplatnenia menej ako 3 mesiace. Keďže žalobca uplatnil sankciu straty výhody splátok ku dňu 07.04.2016, tak z uvedených skutočností vyplýva, že podmienky pre takýto postup (aj s prihliadnutím na bod 13.1 písm. a) Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere) mohol žalobca realizovať len v súvislosti s omeškaním splátky

č. 17. Pri splátkach č. 18 a 19 by žalobca ku dňu 07.04.2016 nemal splnenú podmienku omeškania s ich úhradou viac ako 3 mesiace.

8. Okresný súd zdôraznil, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti tej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok (z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou tejto splátky). Preto je zrejmé, že v prejednávanej veci začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba od 01.01.2016 s tým, že uplynula dňa 01.01.2019. Nakoľko bola žaloba na súd podaná až dňa 01.02.2019, teda evidentne po uplynutí premlčacej doby, dospel okresný súd k záveru, že žalobu je potrebné v zmysle § 54a OZ zamietnuť v plnom rozsahu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti už súd ďalej nepodrobil úverovú zmluvu preskúmaniu z hľadiska splnenia zákonných podmienok podľa OZ a ZSÚ.

9. Žalovaným nepriznal okresný súd nárok na náhradu trov konania z toho dôvodu, že žalovaní si v konaní žiadne trovy neuplatnili a ani zo spisu žiadne trovy v ich prospech nevyplývali. Uviedol, že žalovaným, ktorí boli v konaní úspešní v plnom rozsahu, by inak nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku patril.

10. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie žalobca v celom rozsahu z dôvodu, že je založené na nesprávnych skutkových záveroch a nesprávnom právnom posúdení. Podľa názoru žalobcu okresný súd pri určení začiatku premlčacej doby nevychádzal z relevantnej úpravy a preto dospel k nesprávne mu záveru o určení toho, kedy vlastne začala plynúť premlčacia lehota. Pripomenul, že súd prvej inštancie určil začatie plynutia premlčacej doby skôr, ako nastane zročnosť celého zosplatneného dlhu. Toto posúdenie označil za rozporné a nekonzistentné, pretože premlčanie nikdy nezačne plynúť skôr, ako je možné uplatniť právo na súde po prvýkrát a právo na súde je po prvýkrát možné uplatniť až vtedy, keď je dlh zosplatnený a nebol splnený v lehote určenej na jeho zaplatenie. Prijatie záverov okresného súdu znamená, že premlčacia doba ohľadne pohľadávky začne plynúť skôr, ako sa táto pohľadávka stane v celom rozsahu splatnou. Pohľadávku tak síce veriteľ ešte nemôže žalovať na súde, no premlčacia doba ohľadne nej už plynie. Takýto postup odporuje § 101 OZ.

11. Žalobca poukázal na ust. § 53 ods.9 OZ a § 103 ods.2 OZ a citoval dôvodovú správu k ust. § 53 ods.9 OZ, v zmysle ktorej podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však veriteľ môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Odcitoval časť dôvodovej správy: „Mojim návrhom upravujem stratu výhody splátok v spotrebiteľských veciach tak, aby nedochádzalo k neprimeranému zneužívaniu pôvodného ustanovenia a predlžujem lehotu na vysporiadanie dlhu tak, aby vznikla rovnováha medzi oprávnenými nárokmi veriteľa a na druhej strane bola zvýšená ochrana dlžníka.“ V súlade s ust. § 53 ods.9 teda podľa žalobcu nedochádza automaticky k zročnosti celého dlhu v deň omeškania splátky. Nie je možné zároveň vychádzať z toho, že zosplatnenie dlhu sa riadi inou logikou ako začiatok premlčania. Premlčacia doba a jej začatie predpokladá, že dlh je zročný a má byť uhradený v konkrétny deň. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, ktorý by mohol platiť len pre prípady, v ktorých sa § 53 ods.9 OZ neaplikuje, teda pre nespotebiteľské právne vzťahy.

12. Žalobca uviedol, že v prejednávanej veci zročnosť dlhu nastala až dňom, v ktorý boli splnené ďalšie dve podmienky, a to je uplynutie lehoty 15 dní od notifikácie dlžníka na uplatnenie tohto práva pri omeškaní s úhradou splátky a súčasne uplynutie najskôr 3 mesiacov od zročnosti príslušnej splátky. Zákonná úprava tak stanovuje zročnosť celého dlhu na taký deň, ktorý nenastane spolu so zročnosťou omeškanej splátky (resp. prvý deň jej omeškania), ale až po uplynutí najmenej 3 mesiacov od zročnosti danej splátky. V prejednávanej veci to preto znamenalo, že k zročnosti celého dlhu nemohlo dôjsť dňa 01.01.2016, ale až dňa 07.04.2016, kedy došlo k zročnosti celého dlhu podľa § 103 v spojení s § 565 a § 53 ods.9 OZ. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nepostupoval podľa § 53 ods.9 OZ, toto ustanovenie v rozhodovaní nezohľadnil a preto jeho závery o premlčaní sú nesprávnymi. Pre posúdenie otázky premlčania okresný súd nevzal do úvahy všetky relevantné právne normy a v dôsledku toho dospel k nesprávnym právnym záverom.

13. Žalobca zdôraznil, že návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený tak, že premlčacia doba ešte neuplynula. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam označil závery súdu prvej inštancie po právnej stránke za nesprávne a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp. aby napadnutý rozsudok zmenil a podanej žalobe vyhovel.

14. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

15. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

16. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil okresný súd: žalobca uzavrel so žalovaným 1/ Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500070925 zo dňa 25.07.2014 (ďalej len "úverová zmluva"), na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť žalovanému 1/ úver vo výške 1.500 Eur a žalovaný 1/ sa zaviazal uhradiť žalobcovi celkovú sumu vo výške 1.967 Eur (úver + úrok + poplatok za poskytnutie úveru 50 Eur), a to v 36 splátkach vo výške po 53,25 Eur mesačne. V zmluve bola dojednaná aj ročná úroková sadzba vo výške 18,03 % a bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 20,91 %.

17. Úverovú zmluvu podpísal aj žalovaný 2/ ako spoludlžník, ktorý sa zaviazal uhradiť žalobcovi všetky záväzky žalovaného 1/ vyplývajúce z úverovej zmluvy popri žalovanom 1/, t.j. týmto úkonom pristúpil ku uvedenému záväzkom žalovaného 1/ podľa § 533 OZ.

18. Dňa 25.07.2014 bol na účet žalovaného 1/ poskytnutý úver vo výške 1.450 Eur.

19. Žalovaný 1/ uhradil žalobcovi v období od 18.09.2014 do 18.12.2015 celkove sumu 1.434,75 Eur.

20. Žalovaný 1/ sa dostal do omeškania s úhradou splátky č. 17 splatnou dňa 01.01.2016.

21. Oznámenie žalobcu o uplatnení práva na predčasné splatenie úveru bolo žalovanému doručené dňa 22.03.2016, nesplatená časť úveru bola zosplatená ku dňu 07.04.2016.

22. Podľa § 290 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

23. Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

24. Podľa § 300 CSP, na konanie podľa tohto oddielu sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak.

25. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb., zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

26. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

27. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len ZSÚ), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

28. Podľa § 2 písm. a), b), d) ZSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluvou

o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

29. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

30. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

31. Podľa § 100 ods.1 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

32. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

33. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

34. Podľa bodu 13.1 písm. a) Zmluvných dojednaní - v prípade omeškania dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru podľa Zmluvy o revolvingovom úvere o viac ako 3 mesiace po termíne splatnosti sa všetky záväzky dlžníka, ktoré sa podľa tejto Zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti, stávajú okamžite splatnými, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak.

35. Odvolací súd po preskúmaní predloženej veci zistil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov ku správnym skutkovým zisteniam. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dokazovanie neopakoval ani nedopíňal.

36. Žalobca namietol záver okresného súdu, že premlčacia doba začala plynúť v zmysle § 103 OZ dňom, kedy bola zročná nesplatená splátka č. 17, teda dňom 01.01.2016. Žalobca vyjadril názor, že premlčanie nemohlo začať plynúť pred zosplatením celého dlhu, ku ktorému došlo pre nezaplatenie splátky č. 17 ku dňu 07.04.2016. Vychádzajúc z doslovného znenia § 103 druhá veta OZ, odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením okresného súdu.

37. Je v dispozičnej autonómii veriteľa, aby sa rozhodol kedy a ako využije svoje oprávnenie vyzvať dlžníka na zaplatenie celej pohľadávky. Toto oprávnenie veriteľ ani nie je povinný využiť a k zosplateniu spotrebiteľského úveru pristúpiť nemusí. Ak sa tak však rozhodne, musí postupovať v zmysle Občianskeho zákonníka, ktorý pomerne podrobne upravuje postup, akým je možné docieľiť zosplatenie spotrebiteľského úveru. Z predloženej veci vyplýva, že veriteľ postupoval správne v zmysle § 565 OZ, keďže v zmysle bodu 13.1 písm. a) Zmluvných dojednaní bol oprávnený vyzvať žalovaných na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky a zároveň že v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ toto právo uplatnil až po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením niektorej z nesplatených splátok. Ako okresný súd upozornil, z dokazovania vyplynulo, že žalovaný sa dostal do meškania so zaplatením splátky č. 17, splatnej ku 01.01.2016 a pre nezaplatenie tejto splátky pristúpil veriteľ k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Pri dodržaní ust. § 53 ods. 9 OZ tak mohol veriteľ uplatniť právo zosplatiť úver ku dňu 07.04.2016, ako k tomu správne dospel aj okresný súd.

38. Z uvedeného vyplýva, že tou splátkou, na základe ktorej pristúpil veriteľ k zosplateniu úveru, bola splátka splatná 01.01.2016.

39. Občiansky zákonník upravuje počítanie premlčacej doby v ust. § 103 nielen všeobecne v situácii, kedy je plnenie dohodnuté v splátkach (§ 103, prvá veta OZ), ale konkrétne špecifikuje postup počítania plynutia premlčacej doby v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh v zmysle § 565 (§ 103, druhá veta OZ). Veriteľ nebol povinný pristúpiť k zosplateniu, ak však k

zosplatneniu pristúpil, je premlčanie nutné počítať v zmysle § 103 OZ, druhá veta a nie v zmysle § 103 OZ, prvá veta, ako sa toho domáhal veriteľ.

40. V ust. § 103, druhá veta Občiansky zákonník upravil, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh postupom podľa § 565 OZ, vtedy začína premlčacia doba plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pričom tou nesplnenou splátkou je v zmysle § 565 jedna konkrétna splátka, pre nesplnenie ktorej žiada veriteľ zaplatenie celej pohľadávky. Premlčacia doba potom už neplynie iba pre túto konkrétnu splátku, ale odo dňa zročnosti tejto konkrétnej splátky plynie premlčacia doba pre celý dlh, ktorý sa stal na základe prejavu veriteľa zročným.

41. Občiansky zákonník týmto spôsobom naviazal plynutie premlčacej doby celého dlhu práve na začatie plynutie premlčacej doby tej jednej konkrétnej splátky, pre ktorú bol zosplatnený celý dlh. Žalobca správne postrehol, že týmto spôsobom sa zo zákona počíta začiatok plynutia premlčacej doby od skoršieho dátumu (zručnosť konkrétnej splátky) než nastane splatnosť celého dlhu v dôsledku jeho zosplatnenia. K tejto situácii však môže dôjsť iba ak sa veriteľ rozhodne pre zosplatnenie, teda vždy sa týka už splatného dlhu.

42. Tou prvou konkrétnou splátkou, pre nesplnenie ktorej žiadal veriteľ žalovanú o zaplatenie celej pohľadávky, bola splátka splatná ku dňu 01.01.2017. Vyplýva to aj z Oznámenia o zosplatnení zo dňa 15.03.2016, ktoré predložil žalobca. Je v ňom výslovne uvedené, že žalovaný 1/ je v omeškaní s úhradou splátok č. 17, 18 a 19, pričom aktuálne omeškanie s najstaršou splatnou splátkou je 74 dní. Žalobca v oznámení uviedol, že ak sa dostane žalovaný do omeškania s úhradou ktorejkoľvek z uvedených splátok (teda aj splátky č. 17), tak pristúpi k zosplatneniu. K zosplatneniu celého dlhu následne pristúpil ku dňu 07.04.2016.

43. Paradoxne v prípade, ak by veriteľ nepristúpil k zosplatneniu úveru, premlčacia doba by sa počítala v zmysle ust. § 103 OZ, veta prvá a v takom prípade by sa za premlčané považovali iba tie splátky, ktoré boli zročné 3 roky pred podaním žaloby, t.j. pred 04.02.2016, zatiaľ čo ostatné splátky by premlčané neboli. Keďže však veriteľ pristúpil k zosplatneniu postupom podľa § 565 OZ, zo vzájomnej súvislosti ust. § 565 OZ a § 103 veta druhá OZ vyplýva, že premlčaciu dobu je nutné začať počítať odo dňa zročnosti tej splátky, pre ktorú bolo vyhlásené zosplatnenie a tou splátkou v prejednávacom prípade bola splátka č. 17 splatná dňa 01.01.2016. Preto premlčacia doba, ktorá je v zmysle ust. § 101 OZ 3-ročná, uplynula ku dňu 01.01.2019 a žaloba bola podaná na okresný súd dňa 01.02.2019, teda mesiac po uplynutí premlčacej doby. Z uvedeného dôvodu je nárok žalobcu voči žalovanej premlčaný a preto mu súd nemôže priznať právnu ochranu. Záväzok žalovanej voči žalobcovi ostal zachovaný už iba vo forme tzv. naturálnej obligácie.

44. Žalobca sa v odvolaní dovoľával aplikácie ust. § 101 OZ a zdôraznil, že premlčanie dlhu nemôže začať plynúť skôr, než je dlh splatný. Ustanovenie § 103 OZ však má voči ust. § 101 OZ charakter špeciálnej úpravy, pokiaľ ide o určenie počiatku plynutia premlčacej doby v prípadoch plnenia v splátkach a osobitne druhá veta § 103 má charakter špeciality pre tie prípady, kedy sa dlh stane zročným vzhľadom na postup veriteľa podľa § 565. Citované ustanovenia (§ 101 OZ, § 103 prvá veta OZ a § 103 druhá veta OZ) nemôžu platiť naraz, pretože sa navzájom vylučujú. Preto je v danom právnom vzťahu nutné aplikovať ten konkrétny spôsob určenia počiatku plynutia premlčacej doby, ktorý vyplýva zo zisteného skutkového stavu. V prejednávacom prípade správne okresný súd zistil, že medzi dlžníkom a veriteľom bolo dohodnuté plnenie v splátkach a správne tiež zistil, že pre nesplnenie jednej zo splátok (splátka č. 17) sa stal postupom podľa § 565 OZ zročným celý dlh. Preto okresný súd musel aplikovať na daný skutkový stav práve ustanovenie § 103 druhá veta OZ a teda začať počítať plynutie premlčacej doby od zročnosti splátky č. 17 dňa 01.01.2016.

45. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

46. Odvolací súd v zmysle § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP zistil, že nárok na náhradu trov konania by vznikol žalovaným voči žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný. Žalovanému 1/ ani žalovanému 2/ však v priebehu odvolacieho konania žiadne trovy konania voči žalobcovi nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že žalovaným nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

47. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).